

Nieuwsbrief nr 10.

2 september 2008

Geachte deelnemers,

Hierbij ontvangt u de tiende nieuwsbrief in het kader van het project Actief Randenbeheer Drenthe. In deze nieuwsbrief kunt u lezen over het beheer van de randen in het afgelopen jaar. Verder vindt u een kort verslag van de studiedagen en open middagen. Tot slot wordt een doorkijk gegeven naar de mogelijke toekomst van akkerrandenbeheer in de pilotgebieden.

Beheer van de randen

Op dit moment zijn de Provincie en beide Waterschappen druk bezig om de pilot te evalueren, en om na te denken of en hoe men verder wil na afloop van de huidige pilot in 2008. De resultaten van de pilot tot nu toe zijn in de afweging een belangrijke factor.

Helaas hebben we de afgelopen weken moeten vaststellen dat een aantal deelnemers de randen niet goed hebben beheerd. In een beperkte steekproef van 11 bedrijven die in juni bezocht werden voor monitoring, bleek dat op 9 van de 11 bedrijven de afspraken over het beheer van de randen niet goed wordt nageleefd. Op 5 van de 11 bedrijven werden zelfs twee of drie onregelmatigheden vastgesteld. Het gaat daarbij o.a. om akkerranden die structureel als rijpad of kopakker gebruikt worden of waar vaker dan alleen voor onderhoud over heen gereden wordt (Figuur 1). Verder zijn er randen die smaller zijn gemaakt dan de afgesproken minimale 3,5 m, ondergeploegde randen, zonder dit (schriftelijk) bij het Waterschap te melden, randen waar maaisel niet is afgevoerd en randen waarbij de onkruidbeheersing in het perceel delen van randen zijn meegespoten.

Het project Actief Randenbeheer Drenthe is een pilot, bedoeld om een werkbare regeling vorm te geven, te testen en de effectiviteit van de maatregelen te evalueren. Daarbij gaan Waterschappen en deelnemers een contract aan, met wederzijdse verplichtingen en afspraken. U levert een groene dienst aan de Provincie en het Waterschap, en krijgt daarvoor een vergoeding. Wij betreuren het dat er deelnemers zijn die zonder het te melden zich niet aan de afspraken hebben gehouden, waardoor niet de kwaliteit is geleverd die met u was afgesproken.

Figuur 1. Akkerrand die feitelijk als rijpad in gebruik is

Akkerrand waar maaisel niet is afgevoerd

Via nieuwsbrieven is informatie verstrekt over de manier van onderhoud van de randen. Ook in de bijeenkomsten is hier ruim aandacht aan besteed. Voor vragen en problemen kon u terecht bij Klaas Wijnholds van PPO. Hier is weinig tot geen gebruik van gemaakt.

Uit de recent gehouden enquête is gebleken dat sommige deelnemers de informatievoorziening toch als onvoldoende hebben ervaren en met name het persoonlijk contact hebben gemist. Voor een vervolg zien wij dit als een aandachtspunt.

Feit blijft dat een aantal randen niet aan de voorwaarden voldoet. Dit heeft gevolgen voor de vergoeding die voor de betreffende randen wordt uitgekeerd. De waterschappen zullen u hierover binnenkort nader informeren.

Bijeenkomsten juni

Op 17 en 18 juni zijn de studiebijeenkomsten en Open dagen van het project gehouden. Hier zijn de voorlopige resultaten van de waterkwaliteitsmetingen gepresenteerd. Hieruit blijkt dat na 2,5 jaar meten geen conclusie getrokken kan worden of een akkerrand al dan niet een positief effect heeft op de waterkwaliteit. Wel is duidelijk dat er een positief effect is op de biodiversiteit. Tijdens de Open dag was er gelegenheid een zelftest voor beoordeling van de randen uit te voeren. Aan de hand van een vragenlijst konden deelnemers de rand zelf beoordelen. De waterschappen lichtten vervolgens toe hoe zij tegen de toekomst van het akkerrandenbeheer aankeken.

Ondanks de tijdige aankondiging en de herinnering per mail was de opkomst van de deelnemers teleurstellend. Ook de open middagen zijn zeer slecht bezocht.

We moeten echter ook constateren dat de bijeenkomsten op een minder gelukkig tijdstip zijn gehouden, omdat in dezelfde week ook een andere bijeenkomst werd gehouden waar veel deelnemers naar toe wilden. Dit kunnen wij ons als organisatie aantrekken.

Figuur 2. Omroep Drenthe maakt opnames tijdens de mini-cursus "Beoordeling van akkerranden"

Deelnemers aan de studieochtend op 18 juni in Valthermond

Gelukkig is er een positief verslag geweest op TV Drenthe en heeft er een stukje in het Agrarisch Dagblad gestaan.

Hoe verder?

Op dit moment worden de resultaten van de monitoring van waterkwaliteit en biodiversiteit en de enquête over de inpasbaarheid uitgewerkt voor de rapportage. De huidige pilot loopt eind 2008 af. Er zal in november een slotbijeenkomst worden georganiseerd, waarvoor deelnemers, beleidsmakers, bestuurders en andere belanghebbenden worden uitgenodigd. Rond die tijd is ook een publieksrapport klaar met de resultaten van de pilot. Een uitgebreider en formeel eindrapport zal eind 2008 aan de opdrachtgever worden aangeboden.

De Provincie en Waterschappen zijn intern al in overleg over een mogelijk vervolg van randenbeheer. Definitieve besluiten zijn nog niet genomen, maar enkele zaken zijn nu al duidelijk.

Waterschap Hunze en Aa's gaat er vooralsnog vanuit dat extra maatregelen, zoals akkerrandenbeheer, in het watersysteem Veenkoloniën niet nodig zijn om de gebiedsgerichte normen voor stikstof en fosfaat in 2015 te halen. Dit is gebaseerd op het onderzoek dat verricht is voor de Europese Kaderrichtlijn Water.

De **Provincie Drenthe** ziet in het veenkoloniaal gebied, globaal gelegen tussen Valthermond en Nieuw Buinen, komend jaar mogelijkheden voor akkerrandenbeheer ten behoeve van akkervogels. Het akkervogelbeheer is vooral gericht op verbetering van de broedbiotoop van akkervogels, zoals de Veldleeuwerik, Patrijs, Kwartel en Gele kwikstaart. Er zijn door de provincie Drenthe al voorlichtingsbijeenkomsten gehouden in dit gebied en inmiddels is een zogenaamde "Ruime jas"-begrenzing vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Een "Ruime Jas"-begrenzing houdt in dat binnen een ruim gebied van totaal 5.182 ha, een oppervlakte van 155 ha beschikbaar is voor een beheersovereenkomst. De beheersovereenkomst valt onder de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer Drenthe. De begrenzing en de pakketmogelijkheden zijn opgenomen in het Integraal Gebiedsplan Natuur- en Landschapsdoelen in Drenthe. Volgens planning kunt u zich in de aanvraagperiode, waarschijnlijk vanaf half november, inschrijven voor de akkerrandenregeling. Deelnemers in dit gebied worden van verdere ontwikkelingen op de hoogte gehouden, zoals de mogelijkheden voor ondersteuning voor het indienen van een nieuwe aanvraag.

In het watersysteem Hunze zullen wel extra maatregelen genomen moeten worden om de nutriëntennormen te halen. Waterschap Hunze en Aa's gaat eerst nog kijken of andere maatregelen dan akkerrandenbeheer effectiever zijn om het stikstof- en fosfaatgehalte in het oppervlaktewater terug te dringen. De deelnemers in het Hunzegebied worden hierover zo spoedig mogelijk nader geïnformeerd.

Waterschap Velt en Vecht gaat wel door met randenbeheer en wil akkerrandenbeheer als de integrale maatregel benutten om de emissie van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te verminderen. Op het moment wordt uitgezocht hoe de voorzetting van de regeling vorm zou moeten krijgen, hoe daarbij het geleerde in de pilot kan worden toegepast, hoe de financiering daarvan rondgezet zou kunnen worden en hoe kan worden voorkomen dat ondernemers te maken krijgen met een serie verschillende regelingen voor randenbeheer. Ontwerp van zo'n regeling zal nog wel enige tijd vragen. Daarom is 2009 ingesteld als overgangsjaar. De huidige deelnemers kunnen in 2009 opnieuw gebruik maken van de regeling Actief Randenbeheer Drenthe. In 2010 kan dan eventueel de nieuwe regeling in werking treden. U wordt tijdig geïnformeerd hoe u zich voor het overgangsjaar 2009 kunt aanmelden. Waterschap Velt en Vecht hoopt dat een groot aantal deelnemers gebruik maakt van deze mogelijkheid!

Voor vragen over het project en beheer van de randen kunt u terecht bij:

Klaas Wijnholds (PPO-AGV)
Noorderdiep 211, 7876 CL Valthermond
Tel. 0599 66 25 77 of klaas.wijnholds@wur.nl

Als reserve geldt Frans van Alebeek, PPO-AGV Lelystad, frans.vanalebeek@wur.nl (tel. 0320 29 16 15).